

# BESZTERCZE

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden szerdán.

Előfizetési árak: egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K.  
Egyes számok Botschar Tivadar papirkereskedésében kaphatók.  
Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő  
és kiadótulajdonos:  
**dr. Polcz Rezső,**  
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczen, Mihályutca 12 sz.  
hova a lap minden szellemi és anyagi részét illető közlemény  
és küldemény intézendő.

## A társadalom bűne.

Április hónap a jótékonyosság mindenkor tiszteletreméltó jegyében indult meg egész Magyarországon. Ezer meg ezer helyen gyűjtöttek az elhagyott gyermekek számára. Szép színésznők, uri asszonyok kiállottak az utcasarokra filléreket kérni a járó- kelőktől. Festők, szobrászok olcsó áron árulták a célra műveiket. Falragaszok a nagy városokban, körlevelek a vidéken figyelmeztették a közönséget e nagy napra. El nem tagadható, hogy nagyobb ügyességgel és több költséggel tényleg nem lehet filléreket gyűjteni a szegény, elhagyott gyermekek megmentésére.

És az eredmény?

Sajnáljuk a szegény, elhagyott gyermekeket és a liga drága pénzen nyomtatott plakátjainak szavaival mondjuk mi is, hogy ők a társadalom bűne. De a liga ne áltassa magát azzal a balhiedelemmel, hogy a társadalom ilyen módon felébresztett érdeklődése képes lesz megmenteni Magyarországot elhagyott gyermekeit és a társadalom ne áltassa magát azzal az illúzióval, hogy az utcasarkon trécselő hölgyek majd megváltják őt a gyermekek eltartásának nagy gondja alól. A társadalom buzgalma, egyesek jótékonyága mindig meghatározó és tiszteletre méltó az illetők

egyéni szempontjából. De a társadalomnak gondolkoznia kellene azon is, hogy a legtöbb ember, aki jótékonytságot gyakorol, még filléreket sem ad önszántából a szegényeknek, hanem drága ruhába öltözik és jótékonycélú bálba megy, ahol mulathat is és ahol sokan láthatják és hogy csak úgy dob be utcasarkon elhelyezett perselyekbe néhány fillért, ha színésznők, vagy ismerős asszonyok kedvéért kell gyakorolnia a meghatározó jótékonytságot. Az a társadalom, amelytől csak élvezetek nyújtásával és hűségének csiklandozásával lehet jótékonytságot kiereszokolni, nem lesz sohasem képes arra, hogy Magyarország néhány százezer züllésnek induló gyermekét megmentse. És az az akció, amely agitációra, a jótékonykodó közönség figyelmének felkeltése céljából a nagynehezen kicsikart fillérek nagy részét nem a züllött gyermekek megmentésére, hanem irodai és nyomdai költségekre kénytelen elfecsérelni, sohasem fogja a nagy probléma gyökeres megvalósítását keresztülvihetni.

Mindig voltak és ma is vannak ideális rajongók, akik tényleg hiszik, hogy problémákat, amelyeket a társadalom természeti, erkölcsi és főleg gazdasági berendezkedése, mint egy évszázados fejlődés eredményét állította elé, meg lehet oldani e gazdasági és erkölcsi alapok megkerülésével is, tisztán

mesterséges agitációval létrehozott jótékonykodással. Tisztelet e férfiak fáradságos és becsületes törekvésének, de a társadalom betegségét ezzel nem lehet meggyógyítani. A magántermelésen alapuló társadalmi rend, amely irtózatosságot egyesít kevés kézben és nyomort és gyöttrődést juttat osztályrészéül az emberek túlnyomó nagy részének, ezrével gyarapítja a züllött gyermekek légióit és a társadalom nagyon sok forintjára volna szükség, hogy ez a folyamat ellensúlyozható legyen. Egy darabka cukorral akarja megédesíteni a tenger vizét az, aki utcai perselyek néhány fillérével akarja a züllött gyermekek légióit megmenteni.

A társadalom nagyon ravasz. Főleg a társadalom gazdagabb része. Fillérek könyöradományával akarja magát szociális költségeitől megváltani és morzsákat dob a szegénység asztalára, hogy önönlekiismeretét megnyugtathassa. Látja az emberek túlnyomó nagy részének irtóztató nagy nyomorát, és látja a milliók fenyegető felvonulását, mely változtatni akar az emberiség szörnyű állapotán. A jóllakott társadalom erre kenyérdarabokat hajít a milliók útjára, hogy a felvonulók áradatát legalább egy pillanatra feltartóztassa és ezt szociálpolitikának és humanizmusnak kereszteli el az ideálisták frazeológiája. Ez a

## TÁRCA.

### Sóhaj.

Irta: Endrédi Sándor.

Oh mennyi gazság, milyen sok cudarság  
Pompázik s él köztünk büntetlenül,  
Míg a mélységből felrontó igazság  
Egy-egy győzelmet ül!

Oh mennyi könnynek, vérnek kell elhullni,  
— Köny és vér szinte tengerré dagad —  
Míg a világ a jövődök nagy útján  
Egy kis lépést halad!

### A kucséber.

Irta: Sas Ede.

I.

A nagy étterem villamos lámpái már csak kevés vendégre hintették fehér világosságukat. Lassankint fölkerekedtek az asztalok mellől a virágos szép asszonyok, üde leányok, akiknek arca mind rózsásabb lett a zene édes mámorától és a bortól, amelyben piros ajkuk megfűdött. Dér Flóris azonban, aki egyedül ült az egyik sarokasztal mellé huzódva: nem is látta az eleven rózsáskert virulását, nem hallotta talán a csapongó zenét sem. Homlokát tenyerébe

hajtva, tompa kábulatba merülve ült és csak akkor eszmélt föl, amikor egyszerre csönd támadt körülötte. A vendégek mind távoztak és a cigány elhallgatott. A primás éppen készült, hogy tokjába csukja a hegedűjét.

A fiatal férfi odaintette a cigányt. Hadd huzza neki kivilágos kivrattig. Karcu nyaku üvegeket tétetett az asztalra. S egymás után gyújtott a sötét, vastag pirosvörös szivar-rudakra. Mulatott. De nem úgy, hogy ő maga is vidám nótázásba kezdett volna, amikor a legvigabban, legszilajabban huzta a cigány ő csak hallgatta a körülötte tomboló dalvihart. Az ő utolsó éjszakája hattudalait...

Mert Dér Flóris el volt tökélve, hogy ez lesz az ő utolsó éjszakája. Ugy olvasta valami regényben, hogy a tönkrement földesur az utolsó százását odaadta a cigánynak, s azután főbe durrantotta magát. S azzal vége volt a mulatságnak. Ezt igazán szép halálnak tartotta. Ilyen csinos halált szánt ő magának is...

II.

Az árverést délelőtt tartották meg a kissé már rozoga kastélyban, amely szeliden emelkedő dombról nézett a rónaságra, a régi földesurak boldog birodalmára. A birtokot a szomszéd szeszgyáros vette meg, aki udvariasan felajánlotta a lakást Dér Flórisnak, ameddig neki tetszik. A kiárverelt földesurat persze

semmiféle hatalom nem lett volna képes az alatt a tető alatt megtartani. Zsebében a pár százassal, amit a végrehajtó a kezébe nyomott, sietett felülni a legelső vonatra.

De hát hova?

Először is a városba. A vendéglőbe. A mámorba. S aztán a halálba...

Mi más is maradna számára hátra! Talán az atyafiai nyakán elősködjék? Vagy deresedő fővel nyakába varrja magát valami leányzónak, aki hajlandó őt eltartani, csak hogy férjhez mehessen? Vagy pedig sorra járja befolyásos ismerőseit, hogy dugják be valami hivatalba, aminek voltaképp nem ért, csak ingyen szedné föl a fizetést?

Eh! sokkal becsületesebben cselekszik, ha egy darabka ólommal véget vet mindennek.

A gazdálkodáshoz ugyan értene. Mikor átvette az apjától rámaradt birtok vezetését: eleinte szép siker is jutalmazta a fáradozását. De aztán elragadták a nagyuri élet szenvedélyei. Most már visszatérne az ekeszarvához. De hát most már egy barázdája sincs, amibe az ekeszarvát beleakassza...

Csak az a föld lesz az övé, ami a koporsójára fog hullani a véres teste fölött...

Ebben a berben egy hang ütötte meg a fülét: — Nem parancsol, nagyságos uram? Tessék megtenni egy számot, biztosan megnyeri!...

## Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

## Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

## „Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.



humanizmus itt is, ott is betöm egy-egy tátongó lyukat és tényleg fel is tartóztatja sokszor és sok helyütt az elégedetlenség robbanásait. És a tőke sietve rója le a jótékonyság mérsékelt adóját, hogy egy pillanattal meghosszabbíthassa a maga nyugalmát. De ebből az adóból nem lehet megváltoztatni a termelés rendjét és a jelenlegi vagyoneloszlás törvényeit. És amíg ez a rend van érvényben és amíg ezek a törvények fognak uralkodni, addig a dúslakodó tőkével szemben mindig nyomorgó milliók fognak állani és amíg nyomorgó milliók fogják a társadalom legnagyobb részét alkotni, addig hiába fáradoznak rajongó idealisták és naiv művészek és hiába udvarolhatnak maguknak szép asszonyok az utcasarokokon: a züllött gyermekek százezrei fognak szerte az országban csavarogni és a nagynehezen kieroszakolt fillérek megmaradt roncsaiból nem fogja őket senkisémet eltarthatni. Egy darabka cukorral nem lehet a sós tengert megédesíteni és limonádéval nem lehet sórvasztó szervi betegséget gyógyítani. Az elhagyott gyermek, mondják a liga plakátjai, a társadalom bűne. Ez igaz. De ezt a bűnt csak a mai társadalmi és gazdasági rend tőkéletes megváltoztatásával lehetne elenyésztetni. Az orvoslásnak ebbe a módjába azonban a liga buzgó vezetői már aligha mennének bele.

## Az egészséges szociálizmus.

A szociálizmus némely embernek tudomány, másnak vallás, a legtöbbször csak jelző, amelyet azért harsog, mert mások is harsogják. Vannak sokan, akik tudják, mi a végcélja, a legtöbbször nem tudják. Nem is tudhatják, amióta a makacs emberek hitelvül erőszakolták a gyengékre. A dogmáknak vannak apostolai, de megértői nincsenek. Különbözően ez mindig így is volt. Milliós embert nem lehet belegyőzni valamibe, ami túri az elmékedést, a kutatást, az önálló gondolkodást. Milliósokat csak a vakbuzgóság nyűgözhet egy eszmei járom alá.

Nálunk, ahová évtizedes késésekkel sordorja az új eszméket a világhistoria lassu áramlata, még abban a hitben vannak a munkások, hogy csak egy üdvözítő hite van a proletárnak és ez a szociálizmus. Csak egy lehetősége van a megélhetésnek és a munkavérték emelésének és ez a sztrájk. Csak egy

lehetősége van a munkásosztály érvényesülésének és ez a tőkésosztály összezuзása.

És alig van még munkás Magyarországon, aki tudná, hogy más világ van már másfelé. Hogy Franciaországban már régen nem az a nagyhatalom a szociálista szervezet, ami volt, mert hatalmasabb, öntudatosabb, szervezettebb nála azoknak a munkásoknak a szervezete, amely nem lát ellenséget a munkaadóban és munkáspusztító moloch-t a tőkében.

A „sárga” munkás-szervezetekről beszélünk, azokról, amelyek nem hirdetik, hogy az ipari vállalat egyedüli célja kiszípolozni a munkás erejét, hanem inkább azt hirdetik, hogy az ipari vállalat a munkás egyetlen jövedelmi forrása és így a munkásnak az a legtöbb érdeke, hogy ez a forrás ki ne apadjon és el ne pusztuljon.

Az igazságnak ebből a megértéséből indult meg a „sárga mozgalom”, amely oly rohamosan terjedt, hogy alig pár esztendei akció után, 1906-ban, 409 munkásszervezetük volt Franciaországban 500.000 taggal. Százhuszonháromezerrel többen voltak, mint a szervezett szociálisták.

A sárga szervezetek gyakorlati szociálisták. Lehetetlen álmoktól nem bódítatják magukat. A politikával nem törődnek, a nemzetköziséggel még kevésbé. A maguk megélhetését biztosítják, még pedig nem úgy, hogy szövetkeztek a munkaadókkal, mert megértették, hogy oktan, indokolatlan sztrájkokkal meggyöngítik az iparvállalatot, amely nekik normális körülmények között keresetet biztosít s ha ezt támadják, akkor saját kezükkel vágják el a fát, amelytől élnek.

Természetes, hogy ez az egészséges szociálizmus nem rögződött a francia földhöz. Elterjedt már Németországban és nagy hódításokra számíthat Ausztriában, ahol a munkások tulnyomó része még most sem csatlakozott a szociálistákhoz, mert nem tud megbarátkozni a fölforgatott elméletekkel és nem hajlandó előtte érthetetlen hatalmi kérdések miatt heteken és hónapokon át munkanélkül lenni, nyomorogni és szenvedni.

Ilyen munkáselemek vannak Magyarországon is. Mert a magyar munkás józanabb is, intelligensebb is, mint az osztrák munkás és Magyarországon maguk a munkások sohase helyeselték az erőszakot.

Ha majd ide is eljut a sárga mozgalom, — mint ahogy el fog jutni — itt is éppen olyan gyorsan fog megerősödni mint Franciaországban vagy még gyorsabban is, mert az utolsó esztendő sztrájkjainak súlyos követke-

ményét: a nagy drágaságot, nem a munkaadó szenvedte meg, hanem a munkásosztály. És ha már a munkásosztály helyzetének a javításáért kell küzdeni a proletárnak, hát inkább a most élő proletárnemzedék érdekeivel törődik, mint az utána jövőével.

## Különfélék.

**Vármegyei közgyűlés.** Besztercze-Naszód-vármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlését 1908. évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor a vármegye székházának tanácskozási nagytermében tartja. A tárgyalás alá kerülő ügyek részletes kimutatása 1908. évi április hó 22-én fog a vármegyeház fekete táblájára kifüggeszteni és az a hivatalos órák alatt a vármegye főjegyzőjénél is megtekinthető.

**Gyászhir.** Élete tavaszán hunyt el Sebestyén Iduska folyó hó 2-án, a beszterczei magyar gyermekvilág szeretett öreg tanítójának, Sebestyén bácsijának szeretetreméltó, kedves, jó ifjú leánya, övéinek mérhetetlen bánatára Temetésén az általános mély részvét jeléül megjelent Besztercze egész magyar társadalma, élén gróf Lázár főispánnal, az összes iskolák tantestületeinek küldöttségei. Elhunytáról a család a következő jelentést adta ki: „Alólirottak a szív fájdalmával jelentik a szerető és szeretett leány, testvér, unoka rokon Köpeczi és Köröspataki Sebestyén Iduskának élete 18-ik évében, hosszas szenvedés után, f. 1908. évi április 2-án éjféli 3 órakor történt gyászos elhunytát. Halála tavaszi virághullás. Mennyi öröm, mily sok édes remény lett semmivé az élet tavaszán történt elhullásával. Ifjú életéhez kapcsolt örömeinket, reményeinket a bánat sötét fátyola temette el. Hol és merre keressünk vigasztalást? Egyedüli vigasztalónk az Ur, kinek hitünk mélyében megcsendül bátorító szava: „A leányzó nem halt meg, csak aluszik!” Mély bánatunkban valóban csak az örökélet hite bátorít és erősít a viszontlátás nagy napjáig! Drága halottunk porrészei a Sétatéren levő 32. számú halottas házból fognak az unitárius szertartás szerint f. évi április hó 3-án, délután 3 órakor a helybeli luth. köztemetőben örök nyugalomra elhelyeztetni, mely végtisztességtételre a rokonok, ismerősök és jóbarátok szomorúan meghívhatnak. Áldás és béke lengjen porai felett! Besztercze, 1908. április hó 2-án. Sebestyén József áll. iskolai tanító és neje: Hadházy Ida áll. iskolai tanítónő, mint szülők. Hadházy József unitárius lelkész és neje: sz. Kele Ida, mint nagyszülők és gyermekei. Köpeczi és Köröspataki Sebestyén József festőművész és Sebestyén Giza mostoha testvérei.”

**Jancsó Benedek miniszteri biztos.** Budapestről jelentik: a vallás- és közoktatásügyi miniszter Jancsó Benedeket az erdélyi román gimnáziumokhoz a magyar nyelvi oktatás ellenőrzésére miniszteri biztosnak nevezte ki.

— **Két előadás.** Amint nekünk jelentik, Szabadhegyi Aladár szinigazgató megkapta a helyhatósági engedélyt Beszterczére. Egyelőre két előadást fog tartani folyó hó 11-én és 12-én este Kápolnai Irén a budapesti népszínház ünnepelt, táncos, szubrette, énekművész-nőjének vendég szereplésével színrekerülnek „San Toy”, nagy operette és a „Varázskeringő”, Strauss Oszkár divatos új operetteje. Az érdekesnek ígérkező előadásokra a jegyek árusítását Pintér Dezső színházi titkár már szerdán megkezdi, mint-hogy csak oly esetben válik lehetővé az előadások megtartása, ha a siker előre biztosított. Az előadásokat katonazenekar fogja kísélni és a szász iparosegylet palotájának nagy termében tartatnak meg. Jegyek kaphatók Pintér Dezső színházi titkárnál a szász iparosegylet palotájának éttermében április 8-tól kezdve délután 5 órától fél 7 óráig.

**Szinielőadás.** A beszterczei magyar iparosok önképző és segélyező egyesülete folyó hó 20-án, husvét másodnapján, a városi vendéglő nagytermében jótékony célú szinielőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Ez alkalommal színre kerül Tóth Kálmán remek vígjátéka, a „Nők az alkotmányban”. Tekintve a nemes célt, melyet a magyar iparos kör szolgál, tisztelettel kéri a nagyérdemű közönség szíves támogatását és pártfogását a rendezőség.

**Megzavart közgyűlés.** Március 30-án este a szász iparos- és kereskedő-segének egyesülete tartotta rendes évi közgyűlését a sétatéren levő helyiségében, mikor az ablakon át valaki kétszer belőtt a terembe. Természetes, azonnal a tettest nyomozni kezdették, akadt is szemtanú, aki a lövések idején hajadonlővel egy fiatal fiút a Palahegy felé futni látott

Felpillantott. Egy kucséber állott előtte; nyakában a tarka cukrosságokkal tele kosárral, kezében a számokkal csörgő zacskót rázogatva...

Flóris belenyúlt a zacskóba, hogy kivegyen egy számot. Akkor egyszerre felismerte a házalót:

— Nini! Ön az, Leipziger?

A töpörödött emberke ősz szempillái alól vizsga pillantást vetett a mulató gavallérra. S ő is hangosan felkiáltott:

— Dér Flóris! Hogy nem ismertem fel azonnal! Hiszen ön alig változott. De hogy ismert ön reám, mert én bezzeg megváltoztam. Nem az vagyok már, akivel ön együtt sétált a fényes nizzai tengerparton...

Flóris nagyon is jól emlékezett a bűbájos hetekre, amiket az örök virulás hazájában töltött. Sokat sétált akkór liepzigerrel, a gazdag kereskedővel, a tündöklő paloták során, a fényes levelű olajligetek között. Persze, Leipziger urnak akkor nem lógott a nyakában a datolyás kosár...

— De hát hogy jutott ön ennyire? kérdezte tőle álmélkodva.

(Magában pedig arra gondolt: hogy ez az ember neki is fölteheti ezt a kérdést...)

— Hát egy kicsit tönkre mentem, vonogatta a vállát az öregecske. Egy pár rossz vállalat elvitte minden vagyonomat.

— S volt önnek ereje hozzá, hogy nyakába kösse a kosarat s neki induljon ennek az új életnek.

— Hát mit tehettem volna egyebet?

Dér Flóris egy pár erőset szippantott a szivarjából.

— Például — hogy véget vessen mindennek.

— Talán, hogy megöljem magamat? Ments

Isten! tiltakozott hangosan a volt nagykereskedő Nem, erre igazán nem gondoltam. Tudja, nagyságos uram: az ember olyan legyen mint a gummilabda. Ha földhöz csapja a sors, annál magasabbra kell ugornia!... Most az éjszakákat járom ezzel a kosárral. Kuporgatom a garast. De nem sokára újra egy kis boltot nyitok. Fölviszi a dolgomat az Isten... No hát, nagyságos uram, tegyen meg egy pár számot. Meglássa, bizonyosan nyerni fog...

És Dér Flóris régi jó ismerőse kedvéért megrakott egy csomó számot. De egymásután vesztett. Utoljára maga a volt nagykereskedő fogta meg a kezét:

— Hagyja már abba, kérem! Ugy látszik, nem szerencsés a játékban...

Flóris mosolyogva nézett rá:

— Nincs igaza, Leipziger. Mert ha most vesztettem is, de maga nem is képzei, hogy mennyit nyertem...

S most már igazán jóleső derű töltötte el a lelkét. Józan volt. Intett a cigányoknak, hogy kotródhatnak.

### III.

Éppen annyi pénz maradt még, hogy elutazhatott egy jó ismerőshöz, Gernyeszegi báróhoz:

— Kedves barátom — mondotta neki. Hallom, hogy egy gazdatiszti állás van nálad üresedésben. Hát én pályázom erre az állásra. Nem valami jó ajánlólevél ugyan az én multam egy gazdaság vezetésére. De hát hidd el, hogy én bennem a gavallér ment tönkre, nem pedig a földes ur... Hát azt hiszem, mindenesetre próbát tehetsz velem. Nem fogod megbánni...



— de nyoma veszett A lövések a terem plafonjába fúródtak és szerencsére senkiben kárt nem tettek.

**Gyermeknap.** A beszterczei orvosok fiókszövetsége a gyermekvédő liga céljaira 20 koronát adományozott. Követendő példa ez a többi egyesületeknek.

**Tűz.** Vasárnapról hétfőre virradó éjféltutáni 1 órakor a felsőkülvárosi izraelita imaház udvarán levő nagyszabású faház ismeretlen okból kigyuladt. A tűzjelzés után a helyszínen rögtön megjelent tűzoltóságnak sikerült a tűz tovaerjedését megakadályozni s a szomszédságban levő faépületeket a biztos elpusztulástól megmenteni

**Talált aranygyűrű.** Folyó évi március hó 30-án egy aranygyűrű, sötétpiros kővel találatott. Tulajdonosa a jogat a rendőrkapitányi hivatalnál érvényesítheti.

**A naszódai diáksztrájk.** Mult számunkban említést tettünk a naszódai gimnáziumban történekről; az esetről a „Pesti Napló” naszódai tudósító tollából a következő érdekes, részletes tudósítást hozza: „Naszódról jelentik, hogy az ottani alapítványi olah gimnáziumban a hatodik osztály tanulói Dragan, ujonnan kinevezett fiatal tanár kiméletlen és erőszakos bánásmódja miatt és mert a görög óráknak a számát a tantervtől eltérően, kettőről négyre szöktette föl, sztrájkba léptek, az előadásokat nem látogatják, sztrájkbizottságot alakítottak s a sztrajktanyán tartózkodtak. A gimnázium igazgatója és tanári testülete természetesen teljes szigorral lépett föl a diákok ellen és kizárással fenyegette mindazokat, akik a sztrajkot abba nem hagyják. A diákok nem ijedtek meg a fenyegetéstől és követeléseiket pontokba foglaltak s azzal az ultimátummal kézbesítették a tanári karnak, hogy ha követeléseik nem teljesítenek, följelentést tesznek a tanközületi főigazgatósághoz és a minisztériumhoz, hogy egyes tanárok meg nem engedett, sőt megittott tankönyveket használnak. A tanári kar erre meghátrált s a diákok követeléseit teljesültek. A kolozsvári tankerület főigazgatója, Kuncz Elek, a napokban az eset megvizsgálására Naszódra érkezik. Mondanunk sem kell, hogy a közvélemény megnyugtatóra azonnali gyors, sürgős, alapos és erélyes vizsgálatra van szükség.

**A farkasvadász halála.** Harminc év óta minden tavasszal az öreg Kostan Dumitru, borgóvidéki román parasztember, bejárta a rengeteg erdőt, rejtett hegyzugokat, völgyzakadékokat és pusztította végtelen erélylyel, ügyességgel, bátorsággal a farkasokat. Ismerte is az öreg farkasvadászt az egész Borgó völgye. Az elmúlt napokban utólrta a végzet az öreg vadászt, halva találták a hegyek között, amint a nyomok mutatják, a farkasok tépték szét. Hátrahagyott holmija között följegyzést találtak, hogy harminc év alatt egymaga 285 farkast ölt meg.

**Nemzetiségi iskolák államosítása.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Árva-, Turóc-, Nyitra- és Pozsonymegyéek területén több nemzetiségi iskola államosítását tervezi. Az erre vonatkozó költségeket már a jövő évi rendes költségvetésben szándékozik a miniszter előirányozni, hogy az állami iskolák már a jövő ősszel megkezdhesék működésüket.

**Magyarellenes tüntetés Bécsben.** A Bécsben élő románok nagy tüntetésre készülnek a magyarság ellen. Husvétkor száz román érkezik a császárvárosba, akik valamennyien a bukaresti jogászegyesület tagjai. A diákok fogadására már javában készülődik a bécsi románság és azok az elemek, amelyek minden alkalmat megragadnak, hogy a magyarokat gyalázhassák. A fogadást rendező bizottság a bukaresti jogászok látogatását nagy politikai demonstrációval akarja egybekapcsolni. Nagy ünnepséget rendeznek majd a diákok tiszteletére, nagy ebédet adnak, amelyre meghívják Luegert is. Az ebédén részt vesznek a bécsi egyetemen tanuló különböző nemzetiségű diákok is, akik közül azonban az olasz diákok már most visszautasították a meghívást.

**Nevezetes husvéti tojások.** A középkorban, mikor a böjtöt kérelhetlen szigorral kellett megtartani s mikor még a tojásadás is bűn volt, mindenki türelmetlenül várta a husvétot, hogy összeszáradt gyomrát szép barnára sült tojásoslepénnyel megengesztelje. A nagy nap reggelén a fölhasználandó tojásokat a templomban megjelenteltették s ez alkalommal egy-egy darabban megajándékozták barátaikat és ismerőseiket. Ez a szokás gyorsan elterjedt, az egyszerű nyers tojás azonban lassanként háttérbe szorult s helyét diszesen megfestett héjú tojások foglalták el. Később a husvéti tojások terén nagy fényt üstek s azokat a tojásokat, melyeket XV. Lajos osztogatott, néha a legnagyobb

művészek díszítették finom miniatűrökkel. Még Lancret és Watteau sem vonakodtak nagy művészetüket ilyen csekélyiségekre pazarolni s azt a két tojást, melyet a versaillesi múzeumban mutogatnak s mely Madame Victoireé, XV. Lajos leányaé volt, Watteau festette. A természetes tojásokat lassanként kiszorították a cukorból s csokoládéból gyártottak s most Párisban évenként 2 millió frankot adnak ki csokoládéból és 1 millió frankot adnak ki cukorból készült tojásokra. Mint minden, lassanként ez a divat is szélsőségekbe csapott át. Egy angol lord például pár évvel ezelőtt rengeteg tojást készíttetett csokoládéból menyasszonya egy délamerikai milliárdos leánya számára. A tojás három méter magas, másfél méter széles volt s ezer font cukorkával volt megtöltve. Maga a tojás 12.000 koronába került s ehhez járult még a rendkívül nagy szállítási költség. E téren azonban a rekordot az a gazdag idegen érte el, aki egy párisi színésznőnek egy faból készült óriási tojásban, melyet hat ló húzott egy nagy kocsin, kétlovas fogatot küldött. A bakon még kocsis is ült.

**Vakok felvétele.** A vakok kolozsvári államilag segélyezett országos intézetébe a jövő 1908—909-iki tanévre, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, 15—16 vak fiú-növendék vétetik föl. Felvétetnek oly 8—14 éves vak fiúk, kik a vakságon kívül más testi, vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. Ezen tanévben több alapítványi hely üresedik meg, mely alapítványi helyeket oly szegény szülők vak gyermekei nyerhetik el, kik szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudják. A kérvények május hó végéig a „Vakok kolozsvári államilag segélyezett országos intézete” igazgatóságához nyújtandók be. Bővebb felvilágosítással az intézet igazgatója bárkinek szolgál.

**Nők a kaszinóban.** Hát vannak még olyan asszonyok, akik nem tudnak betelni férjük társaságával? Mi szentül meg voltunk róla győződve, hogy a zsur, a tennisz, a korcsolyázás csupa jól kiesztet ürgy arra, hogy a feleség minél gyakrabban lehessen az ura nélkül. A szarvasi asszonyok megdöntötték ezt a hitünket. Szarvason ugyanis megtörtént, hogy az odaváló asszonyok petícióval fordultak a kaszinó választmányához. Irásukban felpanaszolták, hogy a kaszinó megbontja a házaselet-békéjét, mert alkalmat ad a férjeknek, hogy minden szabad idejüket az otthonon kívül töltsék. És a szarvasi kaszinó választmánya erre a keserves panaszra úgy határozott, hogy ezentul minden kaszinótag felesége benyithat a kaszinó termeibe s ellenőrizheti férje dolgait. A szarvasi kaszinó határozata amilyen bölcs, ugyanolyan ravasz. Bölcs, mert engedékeny. És ravasz, mert az engedékenységgel elérli, hogy a szarvasi kaszinó küszöbét sohase fogja egy odaváló asszony átleníni. Aki csak valamelyest konyit a nő pszichológiájához, jól tudja, hogy az asszony a gyümölcsöt csak addig kívánja, amíg el nem érte. És jogot is csak addig követel, amíg azt megtagadjak tőle. Mihelyt megkapta, nagylelkűen lemond róla. És ezért mondjuk, hogy a szarvasi urak nagyon ravaszok. Mert sohase voltak annyira biztosítva női látogatók ellen, mint most, amikor kiírták a kaszinó kapujára: Nőknek szabad a bejárat.

**Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett külön bejáratu szobák. Rézágak, fürdők.

**A készlet gyorsabb eladhatása miatt** Caspari Frigyes és Társai (Medgyes, Nagyiküllőmegye) falkolai leszállított áron ajánlják összes falkolai cikkeiket, u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pözméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonokat, sövénynek valót, tüllelvi fákat, rózsákat stb. Arjegyék kívánatra bérmentve.

**A hét humora.** (Bojt.) A plébános: Hát te nem tartod meg a böjtöt, gyermekem? — Jogász: Félek, hogy megkapom az éhtifuszt. — (A bölcs rabbinál.) Aranykönyv: Rabbileben, képzelje, az én feleségem megszökött egy császárvadász hadnagygyal! Rabbi: Vigasztalódj fiam, azt mondja az Irás: Add meg a császárnak, a mi a császáré! — (Borszem Jankó!) — (A főnök ur.) — Főnök ur, kérek három napi szabadságot, házasodni szeretnék. — Micsoda telhetetlenség ez? Mult hónapban kért három napi szabadságot, mert beteg volt. Tetszett volna akkor nőülni; vagy a betegséget halasztotta volna el a nőültség. — (Az üzleti titok.) Mondja csak igazgató ur, tulajdonképpen hol ütött ki a tűz a gyárban? — Ezt, engedje meg, nem mondhatom meg! — Tehát üzleti titok? — (A megszokás hatalma.) (A vendéglői szakácsnak gyereke született. Karjára veszi az újszülöttet és így szól): — Istenem, milyen kicsi... Alig három porció! — (Rémkép.) Na, te ugyan szépen üvöltöttél az éjszaka álmodban! — Azt álmodtam, hogy te cerberussá változtál át és minden fejedhez

külön uj kalapot kellett vásároljak! — (Az érdem jutalma.) Te mit tett a mi Oszkár barátunk, hogy kitüntetést kapott? — Mit tett? Hát lépéseket tett érette... — (A boldogság.) Szomszédasszonyunk az ura nagyon jó színben van, úgy látszik, boldogan élnek! — No csak próbálna nem lenni boldog, tudom istenem, kipofoznám. (Megnyugvás) Tömlőné: Most már biztos, hogy megmarad a szakácsné. Gyugyiné: Ugyan, hogy állíthat ilyesmit biztosan? — Biztos, mert a — huszárkaszárnya mellett vettem fel lakást! — (Ovatosság.) (A borbélyműhelyben a következő párbeszéd folyik.) — Ugy-e, maga borotvált meg engem a multkor is? — Igen, kérem. — Akkor, mielőtt most megborotválna, kérem — kloroformozzon be? — (Jobb, mint semmi.) — Főnök ur, főnök ur, a pénztáros megszökött százezer koronával! — A feleségem is vele szökött? — Nem, hanem a kedves leánya! — No, — az is jobb mint semmi! — (Nagy ok.) Én nem értem, mért kéreti magát olyan nagyon, mikor nincs gyönyörűbb dolog, mint megházasodni. Bár én tehetném, én rögtön megházasodnám! — Hát mért nem teszi? — Mert, fájdalom, én már házas vagyok! (Kakas Márton.) — (Modern asszony.) Férj: No, ez a csirke nagyon rossz. Feleség (tanárnő): Gondold meg: a holtakról vagy jót, vagy semmit. — (Tolvajok között.) Hogy szerezted ezt a szép aranyórát, Tuta? — Részletüzet. — Részletüzet? — No igen. Előbb a láncot loptam, aztán az órát. — (Feltalálta magát.) (Bucsuzás közben.) — Isten vele Zsuzsika. Itt van egy csók a mamája számára, egy csók a papája számára... — De Pista, maga megelégedezik magáról... — Igaz! Hát itt egy csók a magam számára! — (A gyermeknap.) Bandika: Jaj, de jó volt tegnap. A mamánk egész nap az utcasarkon kéregetett a szegény gyermekeknek. Mi meg otthon ez alatt „szegény gyermekek”-et játszottunk, mezitláb szaladgáltunk, a zongorára csináltunk vackot és a virágvázat eltörtük, hogy cserépedényből igyunk kávé. Misike (busan): A mi mamánk sohase szerez nekünk ilyen mulatságos napot. (Borsszem Jankó.) — Egyedüli mód. A.: Hát a Berger-hazaspár megszökött, olyan rosszul állottak már? B.: Dehogy! Nem mertek felmondani a szakácsnének. (Előrelátás) Egy divatos kalaposboltban így szól egy fiatal asszony: Kérem, írjon nekem két számlát erről a kalapról. Egyet 12 koronáról a férjemnek és egy másikat 40 koronáról — a barátomnak.

## Nyílttér.

### Köszönetnyilvánítás.

Mindazon nemeslelkű résztvevőknek, kik boldog emlékü szeretett kis leányunk elhunytá alkalmával velünk éreztek s fájdalomukat enyhíteni törekedtek s a végtisztességen megjelentek, ezuton mondunk hálás érzéssel, megindult lélekkel mély köszönetet.

Besztercze, 1908. április 7.

Sebestyén József és neje  
sz. Hadházy Ida,  
mint bánatos szülők.

**Képes  
husvéti levelező-  
lapok,**  
művész-, táj- és virág-levelezőlapok  
a legnagyobb választékban  
Botschar Tivadar papirkereskedésében  
kaphatók.

Besztercze és vidéke nagyérdemű közönségének becses pártfogását kéri

**Scholtes Frida asszony**  
képesített fogtechnikusnő,

Fa-utca 31. szám (Scholtes-féle ház)

gyorsan és gondos kivitelben készít minden szakmájába vágó munkát, teljes szápadlásokat kaucsukból, aranyból inyeket.

Javításokat és átdolgozásokat pontosan végez.

62 2—3

**KALOGÉN**  
BRÁZAY SÖSBORSZESZ  
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★



